

Kynningarefni vegna kjarasamnings milli SFS og SSÍ frá 14. nóvember 2016:

1. Kauptrygging og kaupliðir:

Kauptrygging og kaupliðir hækka til samræmis við þær hækkanir sem orðið hafa á almennum vinnumarkaði frá því kjarasamningar losnuðu í ársbyrjun 2011. Starfsaldursálag og tímakaup reiknast út frá kauptryggingunni og hækkar því í sama hlutfalli og kauptryggingin. Eftirfarandi tafla sýnir hækkun kauptryggingar út samningstímamann verði samningurinn samþykktur:

Breyting kauptryggingar (afleiddir kaupliðir taka sömu breytingu) afleiddir kaupliðir	1. nóv. 2016	1. maí 2017	1. maí 2018	1. des. 2018
Háseti	288.168	301.136	310.170	326.780
Matsveinn, netamaður og bátsmaður	360.210	376.420	387.713	408.476
Yfirvélstjóri/vélavörður (1. maður í vél)	432.252	451.704	465.255	490.170
Vélstjóri/Vélavörður (2. maður í vél)	360.210	376.420	387.713	408.476
Yfirstýrimaður	432.252	451.704	465.255	490.170
2. stýrimaður	360.210	376.420	387.713	408.476
Skipstjóri	432.252	451.704	465.255	490.170
Aðstoðarmaður matsveins	328.334	343.109	353.402	353.402
Breyting annarra kaupliða	9,6%	4,5%	3,0%	

2. Mælingar skipa.

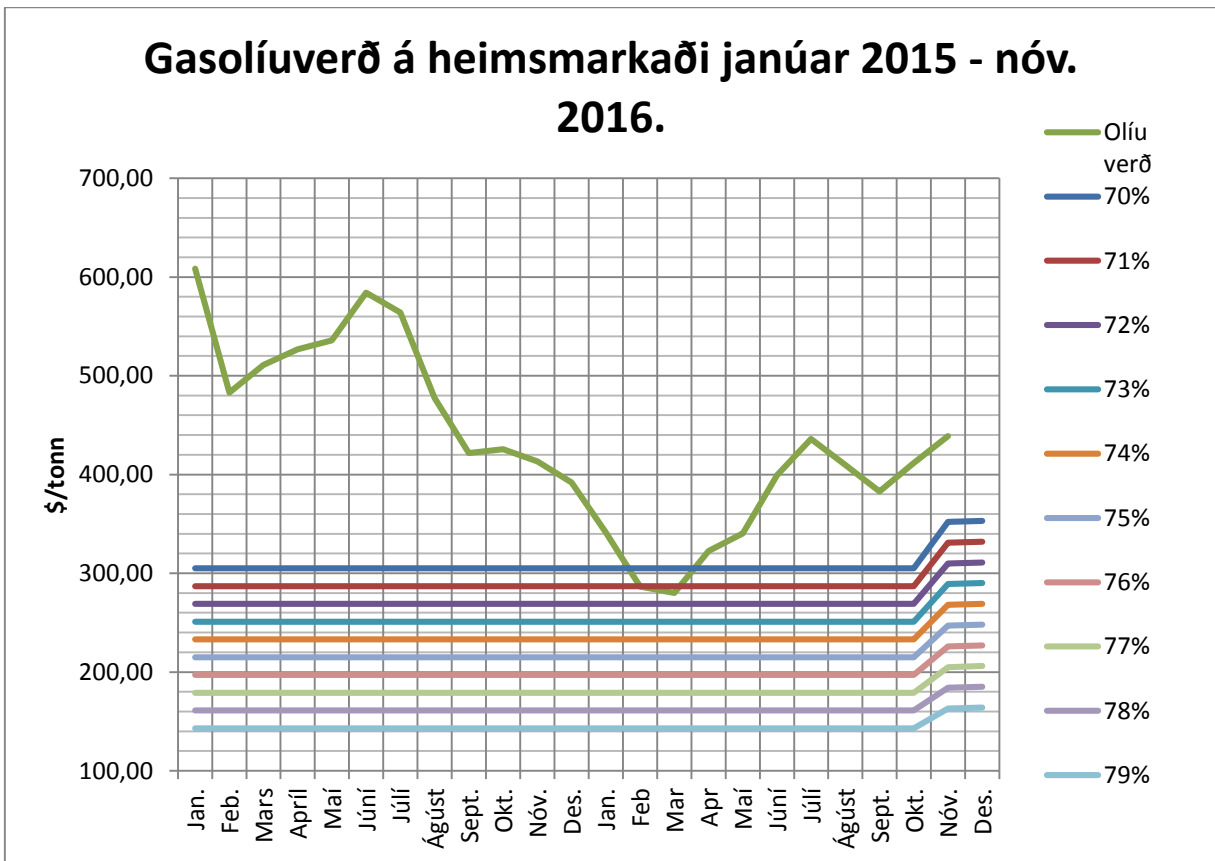
Samkvæmt gildandi kjarasamningi miðast skiptatöflur allra veiðigreina við stærð skipa í brúttórúmllestum. Hætt er að nota þessa mælieiningu við mælingu íslenskra skipa og eru skip eingöngu mæld í brúttótonnum. Þetta veldur því að erfitt getur reynst að finna rétt stærðarviðmið nýrra skipa eða skipa sem hefur verið breytt þar sem aðeins kemur þá fram brúttótonna tala skipsins í skipaskrá sem gefur í fæstum tilvikum rétt viðmið í brúttórúmllestum. Verði samningurinn samþykktur skuldbinda útgerðarmenn skipa sem samningurinn nær til sig til að kaupa brúttórúmllestamælingu fyrir þau skip sem ekki hafa þá mælingu fyrir. Þá mælingu á síðan að skrá í íslensku skipaskrána. Með þessu móti er komið í veg fyrir ágreining um hvaða skiptakjör skuli gilda á einstökum skipum.

3. Olíuverð á heimsmarkaði og skiptaverð:

Verði kjarasamningurinn samþykktur hækka viðmið olíuverðs á heimsmarkaði sem ákvarðar skiptaverð í kjarasamningnum í samræmi við erlenda verðbólgu frá því kjarasamningur var síðast undirritaður í desember 2008. Olíuverðsviðmiðið breytist þannig:

Skiptaverð:					Gildandi viðmið:		Ný viðmið:	
Innan lands	Frosinn botnfiskur		Frosin Rækja		Heimsmarkaðsverð		Heimsmarkaðsverð	
	fob	cif	fob	cif	frá	til	frá	til
80%	77,0%	71,5%	74,0%	68,5%	Undir	143,00 \$	→ Undir	164,00 \$
79%	76,5%	71,0%	73,5%	68,0%	143,00	160,99 \$	→	164,00 184,99 \$
78%	76,0%	70,5%	73,0%	67,5%	161,00	178,99 \$	→	185,00 205,99 \$
77%	75,5%	70,0%	72,5%	67,0%	179,00	196,99 \$	→	206,00 226,99 \$
76%	75,0%	69,5%	72,0%	66,5%	197,00	214,99 \$	→	227,00 247,99 \$
75%	74,5%	69,0%	71,5%	66,0%	215,00	232,99 \$	→	248,00 268,99 \$
74%	74,0%	68,5%	71,0%	65,5%	233,00	250,99 \$	→	269,00 289,99 \$
73%	73,5%	68,0%	70,5%	65,0%	251,00	268,99 \$	→	290,00 310,99 \$
72%	73,0%	67,5%	70,0%	64,5%	269,00	286,99 \$	→	311,00 331,99 \$
71%	72,5%	67,0%	69,5%	64,0%	287,00	304,99 \$	→	332,00 352,99 \$
70%	72,0%	66,5%	69,0%	63,5%	305,00	\$ og yfir	→	353,00 \$ og yfir

Myndrænt er þessi breyting eftirfarandi:

Dæmi um skiptaverðið ef breytingin á olíuverðsviðmiðuninni hefði gilt frá áramótum:

4. Frystitogarar.

Gerð er breyting á skiptakjörum á frystitogurum þegar fjöldi í áhöfn fer umfram 27 menn (að aðstoðar matsveini frátöldum). Þetta breytir ekki skiptakjörum á frystitogurum þar sem almennt eru 25 – 26 menn í áhöfn þeirra skipa í dag. Hins vegar er að koma stærra og öflugra skip í flotann sem mun fullvinna afurðir meira en nú er gert. Á því skipi verða 32 til 36 menn í áhöfn og er breytingin gerð til að mæta þessari fjölgun í áhöfn umfram 27 menn.

5. Ný skip.

Samkvæmt þessari grein fellur svokallað „nýsmíðaálag“ brott þann 1. desember 2030.

Sjómenn þurfa ekki að skila því til baka sem þeir fengu fyrir þetta ákvæði á sínum tíma þegar ákvæðið kom inn. Rétt er að geta þess að á móti þessu ákvæði fengu sjómenn m.a. aukinn orlofsrétt, 2% hækkun á mótframlagi útgerðar í lífeyrissjóð (samtrygginguna), þ.e. mótframlagið hækkaði úr 6% í 8%, og 2% mótframlag í séreignasjóð var reiknað af öllum launum, en var áður reiknað af kauptryggingu.

Einnig er rétt að geta þess að til að ný skip geti nýtt þetta ákvæði þurfa þau að uppfylla ákveðin skilyrði sem tíunduð eru í gildandi kjarasamningi. Því hafa nokkur ný skip ekki getað nýtt þetta ákvæði þar sem þau uppfylltu ekki skilyrðin sem sett eru. En sem sagt þetta ákvæði fellur brott 1. desember árið 2030.

6. Hlífðarfatapeningar.

Hlífðarfatapeningar hækka um 130% og verða 11.400 kr á mánuði á öllum skipum nema frystitogurunum, en á þeim skipum eru hlífðarfatapeningarnir 30% hærrí og fara í 14.900 kr á mánuði. (Hlífðarfatapeningarnir voru 4.970 og 6.466 kr á mánuði).

Skerpt er á ákvæðinu um að útgerðin geti séð skipverjum fyrir viðurkenndum hlífðarfatnaði (galla, stígvélum og vettlingum) í stað hlífðarfatapeninganna sem er þá eign útgerðarinnar en í umsjá skipverja.

Hlífðarfatapeningar teljast til tekna og eru skattlagðir sem slíkir. Sjái útgerðin skipverjum fyrir hlífðarfatnaði sem er eign útgerðarinnar en í umsjá skipverja nýtast hlífðarfatapeningarnir betur þar sem ekki greiðist skattur af verðmæti hlífðarfatanna.

7. Orlof.

Bætt er við orlofsgreinina ákvæði um að skipverji sem hefur áunnið sér aukinn orlofsrétt hjá einni útgerð öðlist réttinn aftur eftir 3 ár hjá nýjum vinnuveitanda, þ.e. hann þarf ekki að vera í 10 eð 15 ár aftur hjá nýjum vinnuveitanda til að öðlast réttinn aftur. (Þetta er sama ákvæði og gildir hjá landverkafólki).

8. Helgar- og hafnarfrí.

Sett eru inn ákvæði um að á veiðum með línu á útilegu og á togskipum 39 m og styttri geti útgerð og áhöfn samið um að frí á föstudaginn langa og páskadag færist að sjómannadagshelginni. Semji áhöfn og útgerð um þetta verður frí um sjómannadag 5 sólarhringar í stað 3ja sólarhringa.

9. Sektarákvæðið.

Lagfært er orðalag varðandi sektarákvæðið vegna brota á kjarasamningi. Í framkvæmd hefur ákvæðinu í flestum tilvikum verið beitt með þeim hætti sem nú er sagt í ákvæðinu.

10. Greiðsla kauptryggingar mánaðarlega.

Samið er um að kauptryggingin verði greidd mánaðarlega, en samkvæmt gildandi ákvæði eiga skipverjar rétt á að fá kauptryggingu greidda vikulega. Ákvæðið heimilar skipverja að semja um annað fyrirkomulag en að kauptrygging verði greidd mánaðarlega.

11. Sérsamningar.

Hér er verið að áréttta að ef í gildi er samningur milli útgerðar og áhafnar (sem er staðfestur af stéttarfélagi) verði nýjum mönnum gerð grein fyrir að þeir gangi inn í þann samning enda sé þeim kynntur hann.

12. Slys- og veikindalaun.

Samkvæmt samningi við SFS dags. 18. nóvember síðastliðinn er þetta ákvæði felld út úr samningnum frá 14. nóvember og sett í bókun með samningnum.

Veikindaréttur sjómanna er samkvæmt 36. grein sjómannalaga. Því er ekki hróflað við í samningnum, enda þyrfti lagabreytingu til þess.

Með ákvæðinu er hins vegar verið að bregðast við Hæstaréttardómum sbr. Snorradómurinn. Í því máli var dæmt að skipverji, sem réri aðra hverja veiðiferð og var á 50% hlut þegar hann var á sjó og einnig í frítúrnunum, ætti rétt á 50% hlut í tvo mánuði. Samkvæmt nýju ákvæði ætti viðkomandi rétt á 50% launum í allt að 4 mánuði þar sem frítúrnarnir teljast ekki til veikindadaga. Hér er því verið að skerpa á að menn eigi hvorki að tapa né hagnast á veikindum sínum, þ.e. fá laun í samræmi við það sem þeir hefðu haft væru þeir ekki veikir.

13. Fiskverð.

Samið er um það að fiskverð taki mið af markaðsverði og afurðaverði. Markmiðið er að verð á slægðum þorski verði 80% af meðalverði fiskmarkaðanna síðustu þrjú mánuði og mun verðið fylgja breytingu á markaðsverði og er þá stuðst við þriggja mánaða meðalverð á síðustu þremur mánuðum á fiskmörkuðunum frá þar síðust þremur mánuðum. Til viðbótar er síðan fylgst með afurðaverði og eru þar vegnar saman vísitölur afurðaverðs vegna landfrystingar, söltunar og ferskra afurða. Þetta er gert til að tryggja að ef verð á fiskmörkuðunum lækkar þó afurðaverð sé að hækka eða öfugt að þá sé hægt að grípa inn í og leiðréttta. Þetta á að tryggja að hráefnishlutfall í slægðum þorski sé sem næst 55% af afurðarverði. Sjá skýringamynd á bls. 7.

Varðandi uppsjávarfiskinn er skerpt á upplýsingagjöf frá fyrirtækjunum og hún samræmd þannig að hægt sé að bera verð einstakra fyrirtækja saman og grípa inn í ef verð hjá einhverju fyrirtæki vikir óeðlilega frá því sem er réttmætt.

14. Tímabundin breyting skiptaprósentu á uppsjávarskipum.

Fram fer athugun á mönnun og hvíldartíma á íslenka fiskiskipaflotanum. Lögð er áhersla á að setja mönnun á uppsjávarflotanum og á ísfisktogurunum í forgang.

Á uppsjávarskipunum verður skiptaprósenta hækkuð ef fækkað er er niður í 8 menn og verður sú hækkun tímabundin þar til könnunin er lokið. Þá verður samið að nýju á grundvelli könnunarinnar

16. Samningsforsendur.

Greinin um samningsforsendur er sú sama og gildir á almennum vinnumarkaði, þannig að breytist samningsforsendur á almennum markaði þannig að gera þurfi lagfæringar á samningnum koma þær breytingar einnig til sjómanna.

15. Gildistími samningsins.

Verði samningurinn samþykktur gildir hann til 31. desember 2018 og fellur þá úr gildi án uppsagnar. Samningurinn gildir frá og með 1. nóvember 2016.

Annað í samningnum.

Með samningnum eru þrjár bókanir sem fulltrúar í samninganefnd Sjómannasambands Íslands töldu mikilvægar og verðmætar fyrir samninginn.

Bókun 1.

Bókun 1 fjallar um fæðispeninga sjómanna en í viðræðunum í sumar óskuðu samningsaðilar eftir því við fjármálaráðherra að fæðispeningar sjómanna á fiskiskipum teldust ekki til skattskyldra launa þar sem þeir greiða fæði sitt sjálfir. Fjármálaráðherra lýsti þá yfir vilja til að koma að hluta til móts við óskir samningsaðila. Málið komst hins vegar ekki á dagskrá Alþingis þar sem samningurinn var felldur.

Vonast er til að málið verði nú afgreitt frá Alþingi fyrir áramót, en ráðuneytið metur það svo að ef sjómenn á fiskiskipum fá að lækka tekjuskattstofninn um 500 kr á lögskráningardag verði tekjuáhrif hins opinbera um hálfur milljarður af þeirri aðgerð. Það er sú tala sem stjórnvöld voru tilbúin til að leggja í þennan lið náist um það samstaða á Alþingi. Þessi aðgerð stjórnvalda tekur gildi um næstu áramót verði samningurinn samþykktur og Alþingi samþykkir breytinguna.

Bókun 2.

Í kjaraviðræðunum var mikið rætt um fækkun um borð í skipunum undanfarið og þá sérstaklega um borð í uppsjávarveiðiskipunum og fyrirhugaðar fækkunar í áhöfnum ísfisktogara. Til að mæta kröfu samtaka sjómanna um að setja botn í fækkunina var ákveðið að fá Samgöngustofu til að gera athugun á mönnun og hvíldartíma sjómanna. Byrjað verður á

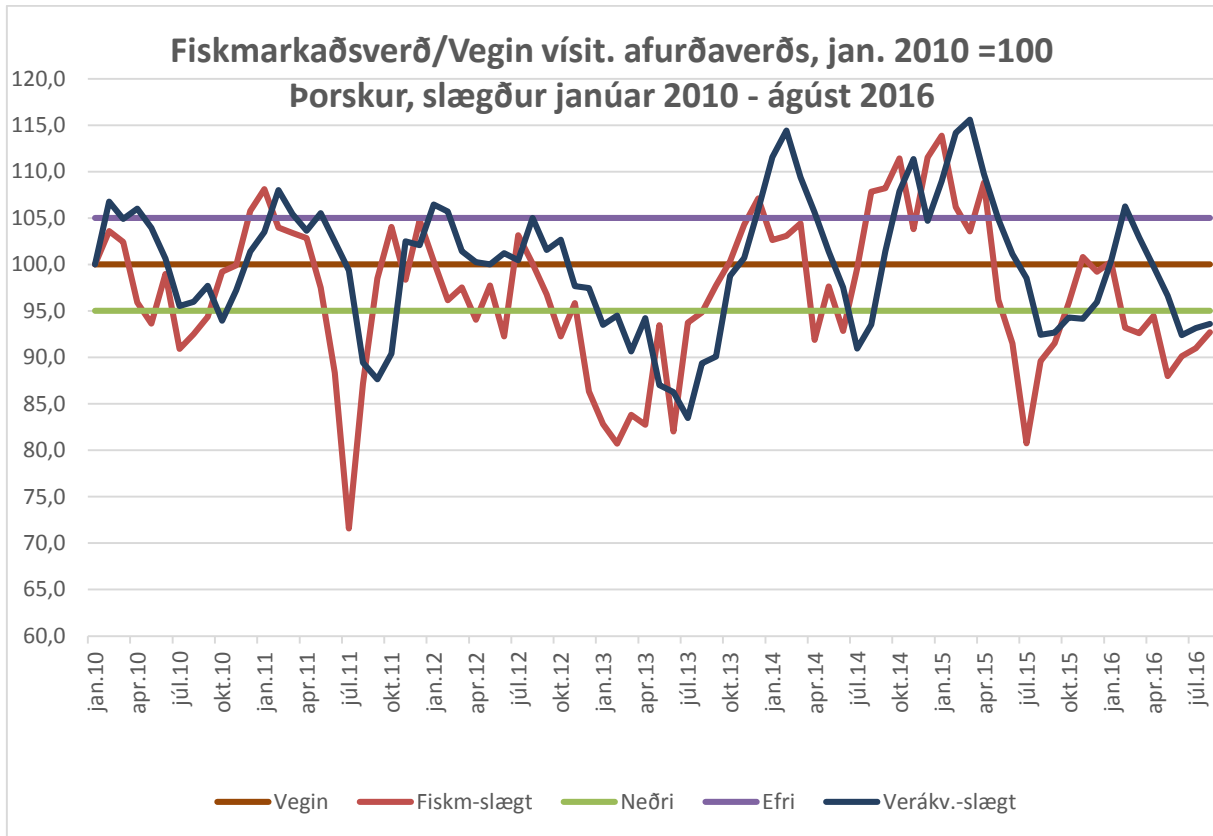
að skoða mönnun og hvíldartíma á uppsjávarveiðiskipum og ísfisktogurum og síðar á öðrum fiskiskipum. Samgöngustofa mun væntanlega stýra þessu verki og verður þetta gert í samstarfi við samningsaðila. Þegar þessi úttekt liggur fyrir eru samningsaðilar með efni í höndunum til að ræða mönnun þessara skipa út frá staðreyndum sem hlýtur að vera mikils virði.

Bókun 3.

Samkvæmt bókun 3 ætla samningsaðilar að fara yfir allan samninginn. Einfalda hann og færa til nútímans. Vonast er til að þessi vinna skili sér þannig að auðveldara verði að semja aftur að samningstímanum loknum. Mikilvægt er að þessi bókun er ekki orðin tóm og ætla samningsaðilar að vinna í málunum á samningstímanum. Þessi bókun hefur því verulegt gildi í þeirri viðleitni að finna lausnir á ágreiningsmálum milli samningsaðilanna.

Atkvæðagreiðsla um samninginn.

Atkvæðagreiðsla um samninginn mun standa til hádegis þann 14. desember næstkomandi. Atkvæðagreiðsla mun verða rafræn og atkvæði talin sameiginlega hjá öllum aðildarfélögum Sjómannasambands Íslands sem að samningnum standa.

Hér má sjá hvernig fiskmarkaðsverð og þá fiskverðsákvarðanir hafa breyst frá 2010 í samanburði við vegin afurðaverð. Sett eru 5% mörk, þannig að ef fiskmarkaðsverð fer upp fyrir þau mörk eða niður fyrir til lengri tíma litið er gripið inn í. Þetta virkar í báðar áttir og getur því komið sjómönnum til góða ef fiskmarkaðsverð lækkar í samanburði við afurðarverð.